

RÁMEC KVALIFIKACÍ VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ ČESKÉ REPUBLIKY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

27. listopadu 2018

POPIS KVALIFIKACÍ VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ ČR

Označení úrovně kvalifikace		I.	II.	III.
Typ studijního programu		Bakalářský studijní program	Magisterský studijní program	Doktorský studijní program
Navrhovaný vztah k zastřešujícím rámcům kvalifikací	EQF	6	7	8
	QF-EHEA	první cyklus	druhý cyklus	třetí cyklus
Kreditová hodnota (ECTS)		180–240	60–180 (300–360)	180–240
Absolventi studijního programu při absolvování prokazují:				
Odborné znalosti		<ul style="list-style-type: none"> široké znalosti a porozumění předmětu a rozsahu daného oboru široké znalosti teorií, konceptů a metod oboru porozumění možnostem, podmínkám a omezením využití teorií, konceptů a metod oboru v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> široké a hluboké znalosti a porozumění předmětu a rozsahu oboru odpovídající soudobému stavu poznání široké a hluboké znalosti a porozumění teoriím, konceptům a metodám odpovídající soudobému stavu poznání v oboru porozumění možnostem, podmínkám a omezením využití poznatků souvisejících oborů 	<ul style="list-style-type: none"> hluboké a systematické znalosti a porozumění předmětu a rozsahu oboru odpovídající soudobému stavu poznání hluboké a systematické znalosti a porozumění teoriím, konceptům a metodám, které jsou v popředí poznání oboru na mezinárodní úrovni porozumění systému věd a výzkumným problémům na pomezí oborů
Absolventi studijního programu při absolvování umí:				
Odborné dovednosti		<ul style="list-style-type: none"> s využitím odborných znalostí na základě rámcově vymezeného úkolu řešit problémy v oboru vyhledat, utřídit a interpretovat informace relevantní pro řešení vymezeného problému použít některé základní výzkumné postupy oboru v rozsahu potřebném pro řešení problémů v oboru 	<ul style="list-style-type: none"> s využitím odborných znalostí samostatně vymezit a tvůrčím způsobem řešit teoretický a praktický problém v oboru samostatně a tvůrčím způsobem řešit komplexní problém s použitím vybraných teorií, konceptů a metod oboru použít některé z pokročilých výzkumných postupů v oboru způsobem umožňujícím získávat nové původní informace 	<ul style="list-style-type: none"> navrhovat a používat pokročilé výzkumné postupy v oboru způsobem umožňujícím rozšiřovat poznání oboru původním výzkumem rozvíjet a vyhodnocovat teorie, koncepty a metody oboru včetně vymezení oborů nebo jejich zařazení do širší oblasti

Obecné způsobilosti

Absolventi studijního programu jsou při absolvování schopni:

• samostatně a odpovědně se rozhodovat v jen částečně známých souvislostech na základě rámcového zadání • dle rámcového zadání a přidělených zdrojů koordinovat činnost týmu a nést odpovědnost za jeho výsledky • do řešení problémů zahrnout úvahu o jejich etickém rozměru • srozumitelně a přesvědčivě sdělovat odborníkům i laikům informace o povaze odborných problémů a vlastním názoru na jejich řešení • srozumitelně shrnout názory ostatních členů týmu • jednat v rámci svých odborných znalostí, dovedností a způsobilostí v alespoň jednom cizím jazyce • samostatně získávat další odborné znalosti, dovednosti a způsobilosti na základě především praktické zkušenosti a jejího vyhodnocení, ale také samostatným studiem teoretických poznatků oboru	• samostatně a odpovědně rozhodovat v nových nebo měnících se souvislostech nebo v zásadě se vyvíjejícím prostředí s přihlédnutím k širším společenským důsledkům rozhodování • dle vyvíjejících se souvislostí a dostupných zdrojů vymezit zadání pro odborné činnosti, koordinovat je, a nést konečnou odpovědnost za jejich výsledky • samostatně řešit etický problém • srozumitelně a přesvědčivě sdělovat odborníkům i širší veřejnosti vlastní odborné názory • jednat v rámci svých odborných znalostí, dovedností a způsobilostí v alespoň jednom cizím jazyce • plánovat, podporovat a řídit s využitím teoretických poznatků oboru získávání dalších odborných znalostí, dovedností a způsobilostí ostatních členů týmu	• vyhodnocovat nové poznatky a ideje s přihlédnutím k dlouhodobým společenským důsledkům jejich využívání • plánovat rozsáhlé činnosti tvůrčí povahy a získávat a plánovat zdroje pro jejich uskutečnění • samostatně řešit složitý etický problém při tvůrčí činnosti nebo využívání jejích výsledků • srozumitelně a přesvědčivě sdělovat vlastní poznatky v oboru ostatním členům vědecké komunity na mezinárodní úrovni i široké veřejnosti • jednat v rámci svých odborných znalostí, dovedností a způsobilostí v alespoň jednom cizím jazyce, včetně ústní a písemné prezentace výsledků tvůrčí činnosti • získávat nové odborné znalosti, dovednosti a způsobilosti vlastní tvůrčí činností a ovlivňovat podmínky a souvislosti vzdělávání ostatních

Studenti jsou jako plnohodnotní členové akademické obce ovlivňováni její svobodnou, nezávislou a demokratickou kulturou a také svým přímým či nepřímým podílem na dalších činnostech a rolích vysoké školy nad rámec vzdělávací činnosti. Studium na vysoké škole má proto pro studenty i přínosy v následujících oblastech:

- vztahy a propojení se studenty jak vlastního oboru, tak ideálně různých oborů, vedoucí k širšímu pohledu jak na vlastní odbornou, tak i všeobecnou společenskou problematiku, které jsou rovněž využitelné v profesním uplatnění i mimo něj
- osvojení specifických kulturních hodnot spojených s akademickým prostředím založených na svobodě, demokracii a otevřenosti
- internacionalizace umožněná jak mezinárodním prostředím na domácí vysoké škole tak zahraničními studijními či výzkumnými návštěvami a pobyty, která podporuje otevřený a tolerantní přístup a napomáhá mezinárodnímu uplatnění jednotlivce
- studium vedoucí k III. úrovni kvalifikace (doktorské studium) svým zaměřením na původní tvůrčí činnost studentů rozvíjí řadu specifických kompetencí nepostihnutelných obecným slovníkem výsledků učení

VYSVĚTLENÍ POJMŮ A PRINCIPŮ:

1. Předpokládá se, že absolventi studijního programu vyšší kvalifikační úrovně mají také znalosti, dovednosti a způsobilosti příslušející studijnímu programu nižší kvalifikační úrovně.
2. **Kreditová hodnota ECTS¹** vychází z metodiky Evropského systému přenosu a akumulace kreditů. Užívání kreditů ECTS se řídí Příručkou pro uživatele ECTS, dle které kredity ECTS² kvantitativně vyjadřují objem učení na základě definovaných výsledků učení a odvozené studijní zátěže. Výsledky učení a odpovídající studijní zátěž v jednom akademickém roce nebo jeho ekvivalentu odpovídají 60 kreditům.³ Studijní zátěž je odhadem typické časové náročnosti splnění všech aktivit (např. přednášek, seminářů, projektové práce, cvičení, stáží, praxí a individuálního studia), které jsou vyžadovány pro dosažení stanovených výsledků učení.
  - 2.1. Druhá (II.) úroveň kvalifikací (magisterské studijní programy) dosahuje hodnoty 60–180 kreditů v případě programů navazujících na bakalářský studijní program, respektive hodnoty 300–360 kreditů v případě programů nenavazujících na bakalářský studijní program.
    - 2.1.1. Kreditová hodnota odpovídající dolnímu rozsahu daného rozpětí u studijních programů navazujících na bakalářské studijní programy (60–90 kreditů) se předpokládá u studijních programů s přímou návazností na bakalářské studijní programy s kreditovou hodnotou odpovídající hornímu rozsahu (210–240 kreditů) rozpětí určeného pro bakalářské studijní programy.
    - 2.1.2. Kreditová hodnota odpovídající hornímu rozsahu daného rozpětí u studijních programů navazujících na bakalářské studijní programy (150–180 kreditů) a u studijních programů nenavazujících na bakalářské studijní programy (330–360 kreditů) se předpokládá u studijních programů směřujících ke kvalifikacím poskytujícím základ pro uplatnění v některém regulovaném povolání.
  - 2.2. V případě kreditové hodnoty ECTS u třetí (III.) úrovně kvalifikací se jedná o doporučující hodnotu v případě, že ECTS kredity jsou na vysoké škole pro doktorské studijní programy užívány.
3. **Evropský rámec kvalifikací pro celoživotní učení (EQF)** je společným evropským referenčním rámcem umožňujícím zemím Evropské unie vzájemné propojení kvalifikačních systémů. EQF využívá osm referenčních úrovní kvalifikací založených na popisu výsledků učení kategorizovaných na znalosti, dovednosti a kompetence. EQF byl přijat Evropským parlamentem a Radou EU 23. dubna 2008. Národní kvalifikační systémy by měly být přiřazeny k úrovním EQF, možností je rovněž přiřazení úrovní národních rámců kvalifikací k úrovním EQF.
4. **Rámec kvalifikací Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání (QF-EHEA)** je zastřešujícím rámcem pro kvalifikace terciárního vzdělávání zemí sdružených v EHEA. QF-EHEA obsahuje tři cykly popsané předpokládanými výsledky učení dle tzv. Dublinských deskriptorů, první cyklus navíc zahrnuje programy tzv. krátkého cyklu. Byl přijat v roce 2005 a členské země se zavázaly vytvořit národní rámce kvalifikací, jež by byly se zastřešujícím rámcem EHEA kompatibilní.
5. **Odborné znalosti** jsou faktické a teoretické. Faktické znalosti se vztahují zejména k předmětu vědění v daném oboru; teoretické znalosti se týkají zejména teorií, konceptů a metod poznávání a interpretace v daném oboru.
  - 5.1. **Široké znalosti** se opírají především o sekundární prameny oboru a předpokládá se jejich uplatnění jak v praxi (mimo akademické povolání, což je jinak samozřejmě také druh praxe), tak při pokračujícím vzdělávání (schopnost dále se pod odborným vedením vzdělávat je jednou ze způsobilostí nabývaných v první (I.) úrovni, pro jejíž vymezení je kategorie širokých znalostí zásadní).
  - 5.2. **Hluboké znalosti** se vztahují k určitému výseku oboru/oblasti vzdělávání ve své šíři; předpokládá se, že se opírají jak o sekundární prameny, tak o výsledky vlastní tvůrčí činnosti (dovednost získávat nové poznatky pokročilými výzkumnými postupy oboru je jedním ze znaků druhé (II.) úrovně, pro kterou jsou hluboké znalosti charakteristické). Zatímco široké znalosti předpokládají především prosté porozumění, schopnost bezprostřední aplikace, případně také analýzy, pro hluboké znalosti je typická převaha vyšší míry schopnosti porozumění, tj. analýzy, syntézy a evaluace.

¹ European Credit Transfer and Accumulation System

² Evropská unie. 2015. *ECTS Users' Guide*. Lucemburk: Publikační kancelář Evropské unie.

³ Uvedené platí dle uživatelského manuálu pro ECTS při tzv. plném (full-time) studiu.

- 5.3. **Systematické znalosti** (charakterizující třetí (III.) úroveň) jsou založeny na dominanci schopnosti evaluace a vztahují se ke schopnosti propojit vysokou míru specializovaného poznání (hluboké znalosti) s dostupnými vědeckými poznatky a teoriemi vůbec.
- 5.4. Kategorie **porozumění** je užívána ve spojení se znalostmi a označuje požadavek, aby úroveň ovládnutí znalostí umožňovala více než pouhé reprodukování a gradovala v kontextu potřeby funkčního používání horizontálně souvisejících dovedností a způsobilostí.
6. **Odborné dovednosti** jsou vymezeny jako schopnost použití odborných znalostí. Nejde tedy např. o to, jaké výzkumné metody absolvent zná (ve smyslu: ví o nich, je schopen je popsat, vysvětlit a rozlišovat), ale s jakými metodami, v jakém rozsahu a na jaké úrovni je schopen pracovat. (Prostá znalost výzkumných metod spadá do kategorie odborných znalostí teoretických.)
- 6.1. **Řešení problémů** se rozumí schopnost zjistit základní příčinu určitého jevu (stavu).
- 6.2. **Výzkumnými postupy** se v rámci kategorie dovedností rozumí všechny postupy poznávání založené na vědecké metodě, i když nejsou použity v úzce chápaném akademickém kontextu. Nemusí se tudíž jednat pouze o výzkum a vývoj jako takový, ale i o praktické užití postupů, jako jsou diagnostické metody apod. Adjektiva „základní“ a „pokročilé“ je třeba chápat v těchto souvislostech ve vztahu k funkci, jakou má tato dovednost na dané kvalifikační úrovni plnit.
- 6.3. **Dovednost provádět vědecký výzkum v plném rozsahu**, včetně tvorby a vyhodnocování teorií, konceptů a metod, se očekává až ve třetí (III.) kvalifikační úrovni; stupeň pokročilosti zvládaných výzkumných postupů, prokázaný při ukončení druhé (II.) kvalifikační úrovně, má být takový, aby umožnil zahájení studia ve třetí (III.) kvalifikační úrovni.
7. **Obecné způsobilosti** vyjadřují, v jakém kontextu a s jakou mírou samostatnosti a odpovědnosti je nositel kvalifikace schopen uplatňovat odborné znalosti a odborné dovednosti. Adjektivum „obecné“ značí předpoklad, že způsobilosti vymezené popsáními výsledky učení jsou společné v rozsahu jednotlivých kvalifikačních úrovní pro celé vysokoškolské vzdělávání, tj. bez ohledu na oblast vzdělávání. Obecné způsobilosti představují kategorii, na níž do značné míry staví profily jednotlivých kvalifikací při formulaci předpokládaného

uplatnění absolventů. Obecné způsobilosti mají v rámci horizontálních vazeb v kvalifikačním rámci (propojení znalostí, dovedností a způsobilostí v rámci těžce kvalifikační úrovně) důležitý význam tím, že vyjadřují kontext, avšak činí tak ve formě samostatně pozorovatelných výsledků učení, jejichž naplňování kurikulem studijního programu je neméně závažné, než je tomu u znalostí a dovedností. Obecné způsobilosti zahrnují především tvoření úsudku, komunikaci a schopnost dalšího vzdělávání.

7.1. **Etický problém a etický rozměr problému** jsou chápány ve smyslu sociální etiky založené na morálním hodnocení sociální skutečnosti a reflexi společenské odpovědnosti.

8. Ve vymezení jednotlivých očekávaných výsledků učení na jednotlivých úrovních kvalifikací se **gradace** promítá přímo do jejich formulace – s výjimkou **jazykové způsobilosti**. To však má své opodstatnění právě ve funkci vyjadřování kontextu, na němž pojetí obecných způsobilostí stojí. Jestliže popis rámce kvalifikační úrovně byl schopen používat své odborné znalosti, odborné dovednosti a obecné způsobilosti v alespoň jednom cizím jazyce, pak se to logicky vztahuje k používání těch znalostí, dovedností a způsobilostí, které jsou očekávány na dané kvalifikační úrovni. Gradace jazykových způsobilostí je tak v RKVV stanovena implicitně. Pojetí jazykových způsobilostí zde navíc překračuje prostou komunikaci, jestliže například absolvent bakalářského studijního programu má být schopen získávat další znalosti mj. samostatným studiem teoretických poznatků oboru, pak z vymezení jazykových způsobilostí podle principu implicitní gradace plyne, že tak musí být schopen činit také v nejméně jednom cizím jazyce.
9. **Oblast vzdělávání** je věcně vymezený úsek vysokoškolského vzdělávání, v jehož rámci jsou připravovány, schvalovány a uskutečňovány studijní programy blízkého nebo příbuzného obsahového zaměření odrážející společný teoretický a metodologický základ dané oblasti vzdělávání.
10. Pojem „výzkumný postup“ nebo „výzkumný problém“ zahrnuje také umělecký postup nebo umělecký problém v oborech, pro něž je to relevantní.
11. Pojem „společenské důsledky“ je chápán v nejširším smyslu a zahrnuje také vliv na životní prostředí.